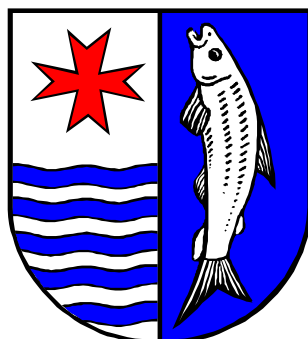

**POWIATOWY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2013-2015**

Starostwo Powiatowe w Myśliborzu
2013

SPIS TREŚCI:

1. CHARAKTERYSTYKA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	3
1.1. Podstawy formalno-prawne ochrony zdrowia psychicznego	4
1.2. Kompetencje samorządu powiatu w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	6
1.3. Powiatowy Zespół Koordynujący	7
2. ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU MYŚLIBORSKIEGO	9
2.1. Populacja uczestnicząca w Programie	10
3. BAZA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO SŁUŻĄCA WSPARCIU I OPIECE NAD OSOBAMI ZE SCHORZENIAMI PSYCHICZNYMI	11
3.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu	11
3.2. Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu	11
3.3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Myśliborzu	13
3.4. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Myśliborzu	13
3.5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Barlinku, Dębnie, Myśliborzu	13
3.6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku, Dębnie, Myśliborzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach, Nowogródku Pom	14
3.7. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu	14
3.8. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Myśliborzu	15
3.9. Powiatowa Społeczna Rada ds. Orzekania o Niepełnosprawności	15
3.10. Warsztat Terapii Zajęciowej	16
3.11. Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	16
3.12. Działalność organizacji pozarządowych	17
4. CELE PROGRAMU ORAZ PRIORYTETY PROGRAMU	18
5. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	24
5.1. Źródła finansowania	24
5.2. Wskaźniki monitoringu	25
5.3. Podmioty uczestniczące w realizacji programu	26
5.4. Sprawozdawczość	26

1. CHARAKTERYSTYKA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Światowa Organizacja Zdrowia opisuje zdrowie psychiczne jako: „*stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty*”.

Ze względu na wieloznaczność i ogólnikowość terminu, pojęcie zdrowia psychicznego jest w różny sposób kategoryzowane i uściślane, choć przeważa pogląd, iż nie istnieje jedna i bezwzględnie uniwersalna definicja zdrowia psychicznego, nie ma jednej, „oficjalnej” definicji, ponieważ (według WHO) różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany. Jedynym aspektem z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne nie są do siebie przeciwstawne, czyli brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego.

Definicje medyczne – określają zdrowie psychiczne jako niewystępowanie objawów psychopatologicznych, homeostazę w procesach fizjologicznych, brak defektów w strukturze i funkcjach psychicznych,

Definicje psychologiczne – określają jako zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptację i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczną percepcję rzeczywistości,

Definicje socjologiczne – jako zdolność przystosowania się jednostki do norm kulturowych i środowiska społecznego, uwewnętrzniania norm w przebiegu socjalizacji, umiejętności prawidłowej koegzystencji w grupie i właściwego funkcjonowania w rolach społecznych.

Organizacje, organy Unii Europejskiej oraz Polski, mając na uwadze rozmiar występujących problemów związanych z ochroną zdrowia psychicznego, opracowały już kilka dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej oraz formy pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi. Z uwagi na obecne uwarunkowania demograficzno-epidemiologiczne, poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej, a także powiązania ze sobą problemów zdrowotnych i społecznych zaistniała potrzeba wypracowania też lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu myśliborskiego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ponadto, w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. W tym aspekcie, ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- ✓ promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;

- ✓ zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- ✓ kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone są w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który określa w szczególności diagnozę sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego, w tym zróżnicowań regionalnych oraz niezbędne działania legislacyjne, mające na celu zapewnienie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzenie działań określonych w Programie należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w tym Programie.

Opracowanie „*Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” zostało podzielone na dwie zasadnicze części, tj. część diagnostyczną i część planistyczną.

Część diagnostyczna charakteryzuje obecny stan zdrowotny mieszkańców powiatu i zasoby psychiatrycznej opieki zdrowotnej i pomocy społecznej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Część planistyczna zawiera założenia i kierunki rozwoju różnych form ochrony zdrowia psychicznego, precyzując cele i działania prowadzących do sprawnej realizacji założonych planów w poszczególnych zakresach tematycznych.

1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Obowiązek opracowania „*Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128.).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Zadania wynikające z ustawy będą realizowane przez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128). Ww. Program nakreśla już szczegółowo strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego wyznaczają następujące dokumenty:

- ✓ Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. Z 2011 r. Nr 24, poz. 128),
- ✓ Raport Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 2001 r. pt. „Zdrowie psychiczne: nowe rozumienie, nowa nadzieja”,
- ✓ Zielona Księga ogłoszona przez Komisję Europejską w 2005 r.,
- ✓ Helsińska Deklaracja Ministrów Zdrowia Krajów Europejskich z 2005 r. pt. „Deklaracja o ochronie zdrowia psychicznego dla Europy”,
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. Z 2007 r. Nr 70, poz.473)
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.).
- ✓ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, na mocy, której powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia;
- ✓ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z którą do zadań własnych powiatu w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:
  - tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia;
  - analiza i ocena potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących ich zmiany;
  - promocja zdrowia i profilaktyka, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu;
  - opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców;
  - inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
  - podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców;
  - wspomaganie i monitorowanie działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej prowadzonych na terenie powiatu myśliborskiego;
  - pobudzanie działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia;
  - przekazywanie marszałkowi województwa zachodniopomorskiego informacji o realizowanych na terenie powiatu myśliborskiego programach zdrowotnych;
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którą do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania

problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013–2015 stanowi założenia opracowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest wyrazem znaczenia, jakie organy powiatu myśliborskiego przywiązują do integralności problemów zdrowotnych, najpełniej wyrażonej we wspólnym haśle Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz Komisji Europejskiej stanowiącym motto Programu: „Nie ma zdrowia bez zdrowia psychicznego”. Program stanowi odpowiedź na wezwania i rekomendacje zawarte w kluczowym dla tej problematyki Raporcie WHO z 2001 r. pt. „Zdrowie psychiczne: nowe rozumienie, nowa nadzieja” oraz Rezolucji Komitetu Wykonawczego WHO z 17 stycznia 2002 r. pt. „Umocnienie zdrowia psychicznego”. Program stanowi przejaw zrozumienia potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu myśliborskiego, ujawniających się w postaci zapadalności na różne rodzaje chorób psychicznych.

Merytoryczne przesłanki Programu zawierają się w analizie potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi, które lokują się wg WHO w czterech obszarach: medycznym, rodzinnym, wspólnotowym i rehabilitacyjnym. Do obszaru:

- medycznego należą takie działania jak: wczesne rozpoznanie, informacja o chorobie i leczeniu, opieka medyczna, hospitalizacja, wsparcie psychologiczne;
- rehabilitacyjnego należy: wsparcie socjalne, edukacja, wsparcie zawodowe, opieka dzienna, opieka długoterminowa, zaspokojenie potrzeb duchowych;
- rodzinnego należy: wyrabianie umiejętności opieki nad osobą chorą, umacnianie spójności rodziny, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, wsparcie finansowe, tworzenie sieciowego systemu wsparcia z udziałem rodzin;
- wspólnotowego należy: pełne uczestnictwo społeczne, unikanie stygmatyzacji i dyskryminacji, przestrzeganie praw człowieka.

We wszystkich tych obszarach niezbędne jest podejmowanie wielokierunkowych działań, których zintegrowany charakter stanowi główną przesłankę sukcesu w wymiarze osobniczym i populacyjnym.

1.2. KOMPETENCJE SAMORZĄDU POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Według art. 2 ust. 4, pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)* prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin oraz zadań Narodowego Funduszu Zdrowia, a także ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w programie. Nie jest to jednak katalog zamknięty, ustawa dopuszcza bowiem uczestnictwo stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, fundacji, samorządów zawodowych, grup

samopomocowych pacjentów i ich rodzin oraz innych osób fizycznych i prawnych w podejmowanych działaniach na rzecz zdrowia psychicznego.

Przedmiotem opracowania „*Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” jest określenie modelu zintegrowanej psychiatrycznej opieki zdrowotnej skoordynowanej z działalnością innych jednostek opieki zdrowotnej, pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej. Głównym kierunkiem działania jest zapewnienie mieszkańcom powiatu myśliborskiego równego dostępu do różnych form leczenia i opieki psychiatrycznej ze zrównoważeniem między opieką szpitalną i środowiskową. W ramach wyznaczonej strategii działań, rozporządzenie Rady Ministrów obliguje samorząd powiatu do koordynowania i monitorowania realizacji regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Zadaniem „*Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” jest:

- Ocena aktualnego stanu zdrowia psychicznego mieszkańców.
- Charakterystyka posiadanych zasobów psychiatrycznej opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.
- Określenie potrzeb i możliwości reorganizacji istniejącej bazy opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.
- Określenie potrzeb i możliwości tworzenia w przyszłości nowych struktur opieki i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Podejmowanie działań promujących zdrowie psychiczne.
- Podejmowanie działań zapobiegających dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

„*Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” jest ramowym ujęciem potrzeb w zakresie organizacji i funkcjonowania opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej oraz innych form działalności na rzecz ochrony zdrowia psychicznego, które mogą być realizowane na terenie powiatu myśliborskiego przez administrację rządową, Narodowy Fundusz Zdrowia, Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego, samorządy powiatów i gmin, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe i inne instytucje działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

„*Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*” uwzględnia potrzeby ludności powiatu w zakresie zdrowia psychicznego i możliwości rozwoju nowych form opieki psychiatrycznej w najbliższych latach.

1.3. POWIATOWY ZESPÓŁ KOORDYNUJĄCY

Kierując się zaleceniami rozporządzenia, w porozumieniu z podmiotami uczestniczącymi w realizacji psychiatrycznej opieki zdrowotnej w powiecie myśliborskim ustalono skład Zespołu koordynującego realizację „*Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015*”.

Skład Zespołu zapewnia właściwą reprezentację Samorządu Powiatu Myśliborskiego, Starosty Myśliborskiego oraz placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Dokumentem powołującym Zespół jest Uchwała Zarządu Powiatu w Myśliborzu w sprawie powołania Zespołu koordynującego realizację „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu myśliborskiego na lata 2013-2015”.

W skład zespołu wchodzi następujące osoby:

- 1) Alicja Prill – Przewodniczący Zespołu – Wicestarosta;
- 2) Alina Szabowicz – Z-ca Przewodniczącego Zespołu, Radna Rady Powiatu w Myśliborzu, Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Spraw Społecznych, Ochrony Środowiska i Rolnictwa;
- 3) Anna Norsesowicz – Członek Zespołu, Główny Specjalista w Wydziale Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu;
- 4) Beata Stachurska – Wołk – Członek Zespołu, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Myśliborzu;
- 5) Krystyna Stankiewicz - Członek Zespołu, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnie;
- 6) Ewa Jamorska - Członek Zespołu, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Boleszkowicach;
- 7) Beata Podleszuk - Członek Zespołu, Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Myśliborzu, Specjalista Pracy Socjalnej;
- 8) Iwona Kaczorowska - Członek Zespołu, Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku, Kierownik Sekcji ds. Usług Opiekuńczych i Psychiatrycznych;
- 9) Tatiana Rohda - Członek Zespołu, Pracownik Socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim;
- 10) Magdalena Bogusz - Członek Zespołu, Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Myśliborzu;
- 11) Małgorzata Lenkiewicz - Członek Zespołu, Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Dębnie;

W spotkaniach Zespołu mogą brać udział również inne osoby, m.in. eksperci w dziedzinie rynku pracy, pomocy społecznej oraz przedstawiciele organizacji samopomocowych.

Opracowanie „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015” przebiegało w stałej współpracy z Zespołem oordynującym. Zespół opiniował i ustalał proponowane kierunki rozwoju opieki psychiatrycznej w powiecie.

Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu w imieniu Zarządu Powiatu Myśliborskiego jest koordynatorem opracowania, realizacji i monitorowania Programu oraz zapewnia działaniom Zespołu niezbędną pomoc administracyjną i techniczną.

2. ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU MYŚLIBORSKIEGO

Dane epidemiologiczne wskazują na stały wzrost zachorowań na choroby psychiczne. Wzrasta zarówno liczba leczonych w poradniach zdrowia psychicznego, jak i leczonych w oddziałach psychiatrycznych i odwykowych. Taka sytuacja wymaga podjęcia szeroko zakrojonych wielosektorowych działań poprawiających funkcjonowanie różnorodnych form opieki zdrowotnej i pomocy społecznej na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Powiat Myśliborski jest jednym z 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Położony jest w południowo – zachodniej części województwa Zachodniopomorskiego. Południowo-wschodnią granicę powiatu stanowi granica województwa Lubuskiego (powiat gorzowski – ziemski i strzelecko-drezdenecki). Od strony północno-wschodniej graniczy z powiatem choszczeńskim , a od północy z pyrzyckim, od zachodu z powiatem gryfińskim. Południowo – zachodnią granicę powiatu stanowi rzeka Odra. Jego ogólna powierzchnia wynosi 1669 km². W skład powiatu wchodzi trzy miasta i gminy (Barlinek , Dębno i Myślibórz) oraz dwie gminy (Boleszkowice i Nowogródek Pomorski). Ogółem w powiecie myśliborskim, znajduje się 173 miejscowości. Pod względem liczby mieszkańców kształtuje się na IX miejscu – jest powiatem dużym.

Liczba mieszkańców powiatu na koniec 2010 r. wynosiła 66.972, z czego 32.961 stanowili mężczyźni, a 34.011 – kobiety (mieszkańcy miast – 39.486, mieszkańcy wsi – 27.486). Sąsiedztwo i bliskość Szczecina oraz Gorzowa Wlkp., stanowi ważną cechę, która kształtuje życie i zachowania mieszkańców powiatu. Łatwość docierania do wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej w tym psychiatrycznej i psychologicznej w w/w miastach spowodowała, że w samym powiecie myśliborskim medyczna opieka psychiatryczna nie jest rozbudowana.

W Powiecie Myśliborskim pacjenci z zaburzeniami psychicznymi objęci są opieką zarówno ambulatoryjną (Poradnie Zdrowia Psychicznego) jak i stacjonarną (SPZOZ-y). Poza placówkami ochrony zdrowia pomocą dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu zajmują się: Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, szkoły specjalne oraz Urząd Pracy.

Na terenie powiatu działają dwie Poradnie Zdrowia Psychicznego w Myśliborzu (PZP), które zatrudniają lekarzy ze specjalizacją psychiatryczną i psychologa. W 2010 r. w poradniach zdrowia psychicznego było zatrudnionych 2 lekarzy psychiatrów, oraz 2 psychologów.

W 2010r. zarejestrowano w całym powiecie 4.173 porady specjalistyczne z zakresu chorób psychicznych i uzależnień, z czego liczba leczonych to 1.320 osób.

Liczba świadczeń zakontraktowanych w poradniach zdrowia psychicznego przez NFZ wynosiła 17.707. Dostępność do świadczeń, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zrealizowano na poziomie 2.643,94.

Oprócz kontraktowania poradni zdrowia psychicznego, ZOW NFZ kontraktuje odrębnie poradnie psychologiczne, poradnie seksuologiczne i patologii współżycia oraz poradnie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Świadczenia psychologiczne w powiecie myśliborskim w 2010 r. były zakontraktowane w 1 poradni psychologicznej, gdzie wykonano 3.136 świadczeń.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż w szpitalach w powiecie myśliborskim nie istnieją stacjonarne oddziały psychiatryczne. Mieszkańcy powiatu dotychczas korzystali w dużym stopniu z usług psychiatrycznych szpitali województwa lubuskiego i zachodniopomorskiego gdzie znajdują się duże jednoprofilowe szpitale psychiatryczne. Ponadto w powiecie myśliborskim nie działała poradnia odwykowa dla uzależnionych od alkoholu. Zachodniopomorski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia kontraktował w 2010 r. jedną poradnię uzależnień mieszczącą się w SPZOZ w Barlinku, w której udzielono 17.428 świadczeń, co stanowi najwyższy odsetek w województwie zachodniopomorskim.

2.1. POPULACJA UCZESTNICZĄCA W PROGRAMIE

Głównym podmiotem ustawy są osoby z zaburzeniami psychicznymi, co w obliczu zapisów art. 3 ust. obejmuje osoby, które:

- są chore psychicznie (wykazują zaburzenia psychotyczne),
- są upośledzone umysłowo,
- wykazują inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Jednocześnie rozdział czwarty w art. 38 ustawy objął ochroną także osoby, które wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie są zdolne do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie mają możliwości korzystania z opieki innych osób, potrzebują stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymagają leczenia szpitalnego i mogą być za swoją zgodą lub zgodą przedstawiciela ustawowego przyjęte do domu pomocy społecznej.

Podejmowane podczas realizacji zadań ustawowych działania zapobiegawcze z zakresu ochrony zdrowia psychicznego będą przede wszystkim skierowane do młodzieży uczęszczającej do szkół ponadgimnazjalnych w wieku od 16-20 lat oraz osób starszych i osób znajdujących się w trudnych sytuacjach. Na dzień 31 marca 2012r. w szkołach ponadgimnazjalnych podlegających Starostwu Powiatowemu w Myśliborzu było 2.260 uczniów, w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu było 170 mieszkańców. Ponadto uczestnikami program będą osoby, które ze względu na problemy zdrowotne kwalifikują się do objęcia Programem, m.in. osoby bezrobotne, osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, mieszkańcy ŚDS.

Ustawodawca określa sposób wykonywania opieki zdrowotnej nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, która jest realizowana w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza psychiatrycznej opieki zdrowotnej - w formie pomocy doraźnej, ambulatoryjnej, dziennej,

szpitalnej i środowiskowej oraz w domach pomocy społecznej. Ponadto wprowadzony przez program Powiat, ma również na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, aktualizację zdobytej wiedzy. W ramach programu, uwzględniona populacja będzie uczestniczyć w pogadankach edukacyjnych odejmujących tematyką ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich.

Programy z zakresu ochrony zdrowia psychicznego należą do grupy programów, w których trudno jest zdefiniować jeden konkretny problem zdrowotny. Najczęściej oscylują one wokół wielu różnych problemów z zakresu szeroko pojętego zdrowia psychicznego. W dokumentach Unii Europejskiej wskazuje się na depresję i samobójstwa jako najistotniejsze problemy zdrowotne coraz częściej występujące w ostatnich latach w państwach członkowskich Unii. Program ochrony zdrowia psychicznego powiatu myśliborskiego nakierowany jest na problematykę związaną z coraz częściej pojawiającym się problemem samobójstw wśród dzieci i młodzieży. Ponadto program obejmuje kwestię dotyczącą depresji w szeroko rozumianym znaczeniu, poprzez depresję młodzieńczą, depresję poporodową a także depresję starczą.

3. BAZA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO SŁUŻĄCA WSPARCIU I OPIECE NAD OSOBAMI ZE SCHORZENIAMI PSYCHICZNYMI

Baza to wszystkie placówki, instytucje, organizacje itp., działające na rzecz osób niepełnosprawnych w tym niepełnosprawnych psychicznie.

3.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, które wspiera osoby chore psychiczne w ramach realizowanych zadań, programów i projektów oraz dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. Przy PCPR w Myśliborzu działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który w ramach swoich zadań realizuje cel główny, tj. promocję zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym w zakresie organizacji systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego. Działania OIK-u skupiają się wokół osób w stanie głębokiego kryzysu spowodowanego sytuacją rodzinną najczęściej spowodowanego przemocą rodzinie, ale także w stanach kryzysu psychicznego po wystąpieniach innych zdarzeń stanowiących źródło silnego stresu. W ramach działań Ośrodka realizowany jest Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2011-2012. Ponadto dokonywane jest upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego poprzez zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności zwiększenia powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz nasilenie działań propagujących pomoc i oparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.2. Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu, dysponujący środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z rehabilitacji zawodowej osób

niepełnosprawnych oraz realizujący programy aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych z powiatu myśliborskiego. PUP w Myśliborzu podejmuje działania na rzecz reintegracji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, szczególnie poprzez działania poradnictwa zawodowego oraz działania pośrednictwa pracy. Działania urzędu w ramach aktywizacji bezrobotnych skupiają się na pokonywaniu barier występujących na lokalnym rynku pracy: np. brak zakładów aktywizacji zawodowej, polityka zatrudnieniowa nie obejmuje osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, słabe przygotowanie ludzi zdrowych psychicznie do przyjęcia osób chorych psychicznie jako pracowników i współpracowników, słabe skoordynowanie leczenia, opieki, rehabilitacji i psychoedukacji z wymaganiami zatrudnienia oraz barier leżących po stronie osób z zaburzeniami psychicznymi, tj. ograniczona motywacja do podejmowania pracy, brak pewności siebie i umiejętności przydatnych w szukaniu pracy, brak umiejętności społecznych, brak stałego wsparcia i opieki specjalistycznej po znalezieniu pracy.

Zdecydowana większość spośród niepełnosprawnych mieszkańców powiatu myśliborskiego to osoby zawodowo bierne, czyli takie, które nie mają pracy i jej nie szukają, bądź też szukają pracy, ale nie są zdolne do jej podjęcia.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- **osoby niepełnosprawne prawnie**, czyli mające odpowiednie, aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez uprawniony do tego organ,
- **osoby niepełnosprawne biologicznie**, czyli nie mające orzeczenia o niepełnosprawności, ale deklarujące całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

W ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Myśliborzu według stanu na dzień 3 stycznia 2011 roku, zarejestrowanych było 194 osoby, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności. Ponadto w ewidencji osób zarejestrowanych PUP ma obecnie zgłoszonych 9 osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2011 w Gminach Barlinek, Dębno i Boleszkowice i Myślibórz i Nowogródek Pom. doradcy zawodowi zorganizowali 9 spotkań z zakresu informacji zawodowej grupowej z osobami bezrobotnymi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności, w celu określenia oczekiwań tych osób co do proponowanych form aktywnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu. Na w/w zajęcia zostało wezwanych 187 osób (2 os. na zwolnieniu lekarskim, 1 os. na stażu, 2 os. po nowej rejestracji miały oświadczenia, 1 os. została wyrejestrowana, 1 os. w wieku 64 lat). Łącznie z wezwanych bezrobotnych zgłosiło się 150 osób.

Z analizy przedstawionej przez PUP wynika, iż spośród liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, 74 osoby to kobiety, przedział wiekowy tych osób jest bardzo rozbieżny. Największą liczbę osób bezrobotnych niepełnosprawnych stanowią osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności w ilości 84 osób, stopień umiarkowany stanowią 64 osoby, stopień znaczny posiadają 2 osoby.

3.3. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Myśliborzu zapewniający opiekę i edukację dzieciom i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty dotyczące zasad organizacji kształcenia specjalnego, a w szczególności: umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności na miarę możliwości ucznia, organizuje zajęcia rewalidacyjne: logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjne, kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające kształtowaniu właściwych postaw oraz rozwojowi osobowości, zapewnia warunki do nauki, prawidłowego rozwoju fizycznego, wypoczynku, rekreacji i rozrywki, stwarza warunki do uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym środowiska lokalnego, umożliwia rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków.

3.4. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Renicach – jest placówką resocjalizacyjno - wychowawczą dla chłopców niedostosowanych społecznie, działającą na mocy przepisów Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. W skład Ośrodka wchodzi: Szkoła podstawowa specjalna dla młodzieży niedostosowanej społecznie; Gimnazjum specjalne dla młodzieży niedostosowanej społecznie.

Ośrodek jest placówką nieferyjną, świadczy wobec swych wychowanków opiekę całkowitą oraz całodobową. Zadaniem Ośrodka jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego, przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia zgodnego z normami prawnymi i społecznymi oraz do samodzielności poprzez: zapewnienie wychowankom całodobowej opieki i wychowania; pokrycie w całości wydatków związanych z utrzymaniem i zaspokojeniem potrzeb wychowanków objętych opieką całkowitą; sporządzenie diagnozy dotyczącej uwarunkowań i przyczyn wystąpienia u wychowanka objawów niedostosowania społecznego; eliminowanie w drodze oddziaływań pedagogicznych i resocjalizacyjnych przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego; zaspokajanie indywidualnych edukacyjnych potrzeb wychowanków, umożliwienie im wyrównania opóźnień szkolnych i kontynuowania nauki na odpowiednim poziomie; podjęcie działań umożliwiających wychowankom zerwanie z uzależnieniami oraz pomoc w leczeniu ich skutków; prowadzenie działań, które umożliwią sądowi wydanie postanowienia o zwolnieniu wychowanka z placówki resocjalizacyjnej; przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia; pomoc usamodzielnianym wychowankom w adaptacji do życia w nowym środowisku.

3.5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Barlinku, Dębnie i Myśliborzu, udzielająca dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielająca rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Do zadań poradni należy w szczególności: diagnozowanie poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, współpraca z przedszkolami, szkołami i placówkami oświatowymi przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

Kadra pedagogiczna przygotowana jest do prowadzenia profilaktyki, działalności szkoleniowej na rzecz kadry innych placówek diagnostyki i oddziaływań terapeutycznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami oraz upośledzeniem umysłowym, indywidualnej i grupowej pomocy

psychoterapeutycznej i socjoterapeutycznej w problematyce okresu dorastania, uzależnień, sytuacji przemocowych i wykorzystywania seksualnego, ADHD i ADD, zaburzeń zachowania i trudności emocjonalnych, zaburzeń psychosomatycznych, sytuacji kryzysowych (śmierć członka rodziny, próby samobójcze itp.) zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób psychicznych członków rodzin, terapii rodzin.

**3.6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku,
Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnie,
Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśliborzu,
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pom.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach.**

Ośrodki realizują pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi (chorym psychicznie, upośledzonym umysłowo) w szerokim spektrum, poprzez udzielanie pomocy w formie: zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków stałych, ubezpieczenia zdrowotnego, opłacania posiłków, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, skierowania do Domów Pomocy Społecznej, skierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, występowania o leczenie szpitalne osoby chorej psychicznie bez jej zgody, kierowania wniosków o orzeczenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatków mieszkaniowych. Ponadto Ośrodki współpracują z innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz osób chorych psychicznie m.in. lekarz rodzinny, psychiatra, pielęgniarki środowiskowe, Komisariaty Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Ośrodki współpracują z osobami chorymi na zasadzie udzielania pomocy oraz porad z zakresu pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi. Pracownicy informują osoby z zaburzeniami psychicznymi o możliwych formach pomocy instytucjonalnej dostępnej na terenie powiatu oraz w jego okolicach.

3.7. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu.

W Placówce przebywają osoby z zaburzeniami psychicznymi, tj. upośledzeni umysłowo – są to osoby z niepełnosprawnością intelektualną, które z uwagi na przewlekłe choroby somatyczne (dominujące) wymagają opieki i pielęgnacji innych osób; oraz osoby wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznej, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych: zespoły otępienne, osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych tj. alkoholu. Mieszkańcy Placówki korzystają z pomocy psychologa w ramach udzielanych konsultacji m.in. e celu diagnozy potrzeb emocjonalnych, diagnozy psychologicznej, w okresie adaptacji do warunków Domu. Ponadto DPS swoim mieszkańcom umożliwia specjalistyczną pomoc psychiatryczną. Mieszkańcy mają także możliwość korzystania z konsultacji w Zdrowia Psychicznego w Myśliborzu. Mieszkańcom z zaburzeniami psychicznymi świadczone są także usługi w zakresie potrzeb rehabilitacyjnych, zgodnie z zaleceniem lekarza. Zabiegi prowadzone są na Sali wyposażonej w specjalistyczny sprzęt. Ponadto prowadzona jest rehabilitacja przyłóżkowa, która realizowana jest codziennie. Mieszkańcy DPS

w Myśliborzu mogą korzystać z terapii zajęciowej, która jest działaniem wielokierunkowym opartym na wykorzystaniu tkwiącego w każdym człowieku potencjału rozwojowego mającego źródło w naturalnych siłach witalnych, niezależnie od stopnia niesprawności. Terapia zajęciowa ma na celu włączenie mieszkańca w normalny nurt życia domu i społeczeństwa, a jej głównym zadaniem jest usprawnianie psychiczne i fizyczne danej osoby lub grupy osób.

3.8. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Myśliborzu jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób, które z powodu występujących zaburzeń psychicznych mają trudności w codziennym funkcjonowaniu. Ośrodek jest typem Domu AiB, co oznacza, że obejmuje pomocą dwie kategorie dorosłych osób niepełnosprawnych: osoby przewlekle psychicznie chore (typ A), osoby niepełnosprawne intelektualnie (typ B). Jako ośrodek wsparcia ŚDS organizuje całokształt spraw zmierzających do podtrzymywania i rozwijania u osób z zaburzeniami psychicznymi umiejętności niezbędnych w możliwie samodzielnym i aktywnym życiu w środowisku. Niniejsze wsparcie odbywa się przy zastosowaniu programu rehabilitacji społecznej, terapii zajęciowej plastyczno-technicznej, terapii zajęciowej kuchennej, terapii pracą poprzez wykonywanie czynności związanych z utrzymaniem higieny i porządku, terapii rozrywką, udział w aktywnej turystyce, terapii poprzez aktywność ruchową, zajęcia związane z samoobsługą, praca socjalna, poradnictwo psychiatryczne z zastosowaniem farmakoterapii, obserwacji stanu zdrowia i oceny stanu psychicznego, poradnictwa psychologicznego wraz z określeniem kierunków oddziaływań wspierających. Ponadto Ośrodek podejmuje działania mające na celu zwiększenie integracji społecznej i ograniczenie marginalizacji osób z zaburzeniami psychicznymi ora ich rodzin a także działania mające na celu zwiększenie dostępu osób z zaburzeniami psychicznymi do przysługujących im świadczeń oraz dostępu do kultury, turystyki i rekreacji.

3.9. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Myśliborzu.

Zadania w zakresie aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych w powiecie myśliborskim są przedmiotem prac Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych działającej w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 560).

Zakres działania Powiatowej Rady:

- Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i realizacji praw osób niepełnosprawnych.
- Opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Ocena realizacji programów.
- Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez sejmik województwa pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

3.10. Warsztat Terapii Zajęciowej w Dębnie.

W Powiecie Myśliborskim działa placówka - Warsztat Terapii Zajęciowej, który jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, samorządu powiatu oraz gminy.

Placówka prowadzi działalność rehabilitacyjną w systemie opieki dziennej osób z terenu Miasta i Gminy Dębno, które ukończyły 16 rok życia i zostały zakwalifikowane do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej przez Powiatowy Zespół ds. Orzecznictwa o Niepełnosprawności.

Działalność placówki oparta jest głównie o terapię zajęciową, czyli oddziaływanie terapeutyczne za pomocą zajęcia i pracy, dostosowanej do możliwości i zainteresowań każdego z uczestników. Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej w warsztacie.

Celem jest zwiększanie zakresu samodzielności i zaradności życiowej, wdrażanie do pracy fizycznej i umysłowej, kształtowanie charakteru, rozwijanie osobowości oraz opanowywanie przez uczestników czynności przysposabiających do pracy zawodowej. Zajęcia prowadzone w warsztacie zmierzają do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzi również zajęcia dodatkowe z zakresu kultury, turystyki, sportu i wypoczynku oraz realizacji indywidualnych zainteresowań i zamiłowań uczestników.

3.11. Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania O Niepełnosprawności

W Powiecie Myśliborskim funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Orzekanie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wykonywane jest do celów m.in. odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby; szkolenia, w tym specjalistycznego; zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej; uczestnictwa w terapii zajęciowej; konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne; środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby; korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki; konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji; konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji; spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym; prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Zespół współdziała z organami administracji rządowej i organami jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: pomocy społecznej, rehabilitacji i zatrudnianiu osób niepełnosprawności zgodnie ze wskazaniami zawartymi w orzeczeniu o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności; toczących się postępowań przed organami rentowymi i instytucjami realizującymi ubezpieczenia społeczne.

W 2011 roku Zespół wydał ogółem 1.606 orzeczeń, z czego 131 osobom przed 16 rokiem życia. Osoby z upośledzeniem umysłowym oraz chorobą psychiczną stanowią 4,47%. Analizując liczbę wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia, wg przyczyn niepełnosprawności większość stanowią orzeczenia wydane w stopniu umiarkowanym, tj. 736. Największą liczbę orzeczeń wydano dla osób z wykształceniem podstawowym – 522. Spośród osób, którym wydano orzeczenia 1361 osób nie było zatrudnionych.

3.12. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.

Na terenie powiatu myśliborskiego działają organizacje pozarządowe, które najczęściej włączają się w organizację życia kulturalnego lub sportowego. Wśród organizacji problematyką pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi zajmuje się niewielki odsetek, są to:

- **Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Myśliborzu**, które powstało w 2002 roku. Najważniejsze cele Stowarzyszenia to wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz wspieranie ich rodzin. Stowarzyszenie we współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy realizuje działania mające na celu aktywizację społeczności lokalnej, wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin, integrację oraz promocję zdrowia psychicznego. Organizacja korzysta ze wsparcia Programu „Młodzież w działaniu”.
- **Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom “Bratek” w Barlinku**, jest to jedyna organizacja na terenie powiatu, która kompleksowo obejmuje pomocą psychopedagogiczną i edukacyjną dzieci i młodzież od urodzenia do 25 r.ż z upośledzeniem umysłowym i sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. Ponadto w trakcie budowy jest Centrum Pomocy Osobom Niepełnosprawnym wraz z planowanym poszerzeniem działalności do opieki i pomocy terapeutycznej oraz organizacji zatrudnienia dla osób dorosłych i starszych z upośledzeniem umysłowym, sprzężonymi zaburzeniami rozwoju i innymi zaburzeniami psychicznymi – w założeniu Centrum ma stanowić kompleks profesjonalnej opieki od urodzenia do późnej starości wraz z hotelem. Stowarzyszenie również prowadzi Niepubliczny Ośrodek Wsparcia Dziennego – Świetlica Terapeutyczna „Dziupła”, świadczy terapeutyczną i psychoedukacyjną pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. W oparciu o porozumienie z SPD „Bratek” oraz PPP w Barlinku działa Punkt Konsultacyjny Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Kuratorów sądowych. W trakcie nieodpłatnych dyżurów możliwe jest uzyskanie anonimowej pomocy dotyczącej pomocy prawnej również dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi i samych chorujących.
- **Stowarzyszenie Mój Dom w Barlinku**, Działalność na rzecz dzieci z rodzin zastępczych i dzieci z upośledzeniem umysłowym i ruchowym, a w szczególności pomoc w usamodzielnianiu. Stowarzyszenie skupia głównie osoby prowadzące działalność typu: pogotowia rodzinne i zawodowe rodziny zastępcze, oraz inne osoby zaprzyjaźnione, którym

leży na sercu dobro dzieci. Takie dzieci oprócz zaniedbań emocjonalnych potrzebują specjalistycznej opieki lekarskiej. Stowarzyszenie prowadzi opiekę od dwóch lat i obserwuje zmiany oraz postępy w edukacji i w eliminowaniu pewnych zachowań i nawyków.

4. CELE PROGRAMU ORAZ PRIORYTETY PROGRAMU

W Powiecie Myśliborskim ustalono następujące priorytety:

- Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- Poprawa zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu poprzez m.in. redukcję szkodliwych skutków uzależnień, wdrożenie modelu środowiskowej, zintegrowanej opieki psychiatrycznej, promocję społecznej integracji poprzez edukację, dialog i partnerstwo, integrację sektorów ochrony zdrowia, pomocy społecznej i zatrudnienia;
- Wczesna profilaktyka, wykrywanie i wczesne leczenie zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania;
- Zmniejszenie częstości występowania depresji poprzez upowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o wczesnych objawach depresji i możliwościach jej leczenia, a także organizowanie specjalistycznych grup informacyjnych zwiększających poziom wiedzy;
- Podejmowanie działań polegających na realizacji programów powszechnej edukacji i promocji zdrowia psychicznego kierowanych głównie do nauczycieli, pracowników socjalnych, obejmujących wiedzę na temat rozpoznawania zagrożeń i metod zapobiegania samobójstwom, czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań samobójczych.

Wskazane powyżej priorytety będą realizowane w szczególności poprzez następujące działania w ramach programu:

Cel główny 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cel szczegółowy:

Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadania:

- ✓ podejmowanie działań w celu upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- ✓ wspieranie rodzicielstwa w pierwszych latach życia dziecka,

- ✓ promowanie zdrowia psychicznego w szkołach,
- ✓ ułatwianie osobom z zaburzeniami psychicznymi aktywnego i pełnoprawnego udziału we wszystkich formach życia społecznego,
- ✓ zapobieganie depresji i samobójstwom,
- ✓ przygotowanie i wydanie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się wspieraniem i opieką nad osobami z zaburzeniami psychicznymi i osobami starszymi,
- ✓ organizowanie szkoleń, kursów oraz innych form kształcenia z zakresu realizacji programów powszechnej edukacji i promocji zdrowia psychicznego kierowanych głównie do nauczycieli, pracowników socjalnych, obejmujących wiedzę na temat rozpoznawania zagrożeń i metod zapobiegania samobójstwom, czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań samobójczych.

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- informowanie społeczeństwa o wszystkich aspektach zaburzeń psychicznych poprzez media (cykliczne spotkania w lokalnym radiu i telewizji, artykuły w lokalnej prasie, Internet),
- upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego w szkołach ponadgimnazjalnych,
- organizowanie imprez integracyjnych,
- uwrażliwianie rodziców i opiekunów na symptomy w funkcjonowaniu młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczącymi o konieczności udania się do poradni – (trudności w nauce, funkcjonowaniu społecznym, kłopoty zdrowotne itp.),
- wyposażanie młodzieży w umiejętność radzenia sobie ze stresem, poprzez realizowanie programu w szkołach i placówkach „jak sobie radzić ze stresem”,
- organizowanie w lokalnych środowiskach - szkołach pogadanek na temat: „Wychowanie bez przemocy”,
- tworzenie osobom z zaburzeniami psychicznymi warunków do pełnienia ról w życiu społecznym, kulturalnym, politycznym i zawodowym,
- podkreślanie i uwypuklanie pozytywnych cech, talentów, umiejętności i kwalifikacji osób z zaburzeniami psychicznymi,
- organizowanie szkoleń i konferencji (we współpracy z lekarzami, działaczami organizacji pozarządowych) celem wymiany doświadczeń, a w przyszłości podjęcia wspólnych działań na rzecz zdrowia psychicznego,
- prowadzenie zajęć terapeutycznych dla młodzieży ponadgimnazjalnej, będącymi ofiarami przemocy rówieśniczej w szkole „Trening pewności siebie”.

Oczekiwane efekty:

- zmniejszenie negatywnych konsekwencji stresu (kryzys psychiczny, zaburzenia zachowania i emocji, konflikty, agresja),

- podniesienie poziomu akceptacji osób z zaburzeniami psychicznymi przez ich rodziny i lokalne środowisko,
- nabycie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów bez przemocy przez dzieci i młodzież,
- kształtowanie świadomości poczucia właściwych proporcji ich własnych możliwości, ograniczeń, poczucia wartości i społecznej przydatności u osób z zaburzeniami psychicznymi,
- integracja osób z zaburzeniami psychicznymi z resztą społeczeństwa,

Cel szczegółowy:

Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Zadania:

- ✓ Opracowanie programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym,
- ✓ Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym z uwzględnieniem istniejących regulacji prawnych.

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- współpracę jednostek z zakresu pomocy społecznej oraz jednostek edukacyjnych w celu opracowania wewnętrznych programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym,
- prowadzenie zajęć, pogadarek dla młodzieży ponadgimnazjalnej w przedmiocie zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym,

Cel szczegółowy:

Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi

Większość przejawów chorób psychicznych często prowadzi do tego, że osoby nimi dotknięte nie są akceptowane przez społeczeństwo. Odczuwalny brak akceptacji, a niekiedy wyraźna dezaprobatą czy wręcz wrogość ze strony środowiska mogą wzbudzać u tych osób poczucie krzywdy, niższej wartości, osamotnienia, zgorzknienia. To z kolei może prowadzić do stanów depresyjnych, izolacji, braku chęci do życia, myśli samobójczych.

Takie schorzenia jak choroba psychiczna, upośledzenie umysłowe obrosły przez lata krzywdzącymi mitami i stereotypami. Osoby dotknięte którymś z powyższych rodzajów niepełnosprawności, mogą często czuć się społecznie naznaczone rzekomym posiadaniem szeregu negatywnych cech. Wynika to głównie z niewiedzy społeczeństwa i jego braku gotowości do akceptacji takich osób.

Dopóki podobne mity będą istniały w świadomości społecznej, a zakorzenionych w niej niesprawiedliwych stereotypów nie zastąpi rzetelna wiedza, nie może być mowy o pełnej realizacji idei integracji osób z chorobą psychiczną z pozostałą częścią społeczeństwa. Stąd konieczność podjęcia działań w celu dokonania zmian w społecznej świadomości.

Zadania:

- rozwijanie istniejących i tworzenie nowych form spędzania wolnego czasu osób z zaburzeniami psychicznymi,
- opracowanie zintegrowanego systemu informowania społeczności o imprezach sportowych, kulturalnych itp., odbywających się w powiecie myśliborskim,
- wspieranie organizacji turnusów, obozów, kolonii i wczasów rehabilitacyjnych oraz upowszechnianie form aktywnego wypoczynku wśród osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się,
- inicjowanie działań, zmierzających do pozyskania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na formy aktywnego spędzania wolnego czasu przez osoby chore,
- zachęcanie i mobilizowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do korzystania z dostępnych form aktywnego spędzania wolnego czasu.

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- umożliwienie większej liczbie osób z zaburzeniami psychicznymi możliwości uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, mających na celu poprawę ich sprawności psychofizycznej, wyrobienie życiowej zaradności i rozwijanie różnych zainteresowań,
- organizację imprez rekreacyjnych (festyny, zawody sportowe) we współpracy z lokalnymi ośrodkami wsparcia,
- wspieranie już istniejących i organizacja nowych cyklicznych imprez o charakterze sportowym i artystycznym (np. występy artystyczne wychowanków Specjalnych Ośrodków Szkolno – Wychowawczych i mieszkańców Domów Pomocy Społecznej),
- wspieranie już istniejących i pomoc w organizacji nowych wystaw prac plastycznych autorstwa mieszkańców DPS i wychowanków SOSW w budynkach użyteczności publicznej,
- wspieranie i organizacja występów artystycznych osób z zaburzeniami psychicznymi podczas powiatowych uroczystości oraz imprez masowych i okolicznościowych,
- współpraca z lokalnymi środkami masowego przekazu w zakresie propagowania wydarzeń artystycznych i sportowych z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz popularyzacji ich sukcesów;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i związkami, zrzeszającymi osoby niepełnosprawne i działającymi na rzecz tych osób.

Oczekiwane efekty:

- wzrost liczby uczestników z zaburzeniami psychicznymi w imprezach integracyjnych,
- wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych, obozach, wczasach itp.,
- zwiększanie liczby imprez na rzecz osób z chorobą psychiczną,
- zwiększony udział dzieci i młodzieży w organizowanych dla nich formach wypoczynku i rehabilitacji,

- zwiększenie liczby wystaw prac osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększanie zaangażowania lokalnych społeczności w organizację i mobilizację do korzystania z form aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększanie udziału rodzin osób z chorobą psychiczną korzystających z form aktywnego spędzania wolnego czasu.

Cel główny:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnej dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cel szczegółowy:

- ✓ upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- ✓ upowszechnianie różnorodnych form pomocy i oparcia społecznego.

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- podjęcie działań mających na celu stworzenie warunków do utworzenia centrum zdrowia psychicznego zapewniającego kompleksową opiekę dla mieszkańców powiatu myśliborskiego,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi osłony socjalnej, dającej im i ich rodzinom możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb,
- wsparcie poprzez pracę socjalną skierowaną na usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem,
- opracowanie i wdrażanie programów osłonowych,
- podejmowanie działań na rzecz zapobiegania sytuacjom trudnym,
- zwiększanie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez między innymi organizację samopomocy środowiskowej i specjalistyczne usługi medyczne,
- wspieranie samopomocowych inicjatyw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz organizacji pozarządowych, służących rozwojowi form oparcia społecznego,
- wspieranie finansowe projektów pozarządowych realizujących formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oczekiwane efekty:

- zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych osób z zaburzeniami psychicznymi,
- poprawa warunków bytowych,
- wzrost usamodzielniania osób z chorobą psychiczną,
- szeroka oferta usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- sporządzanie i realizacja lokalnych programów i projektów na rzecz rozwiązywania problemów osób z zaburzeniami psychicznymi;
- wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia socjalnego, specjalistycznego poradnictwa i usług opiekuńczych.

Cel szczegółowy:

Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania:

- ✓ zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej,
- ✓ organizacja poradnictwa zawodowego,
- ✓ organizacja szkoleń zawodowych,
- ✓ przygotowanie i realizacja skierowanej do pracodawców kampanii szkoleniowo – informacyjnej promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ zwiększenie udziału zagadnień zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy.

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- organizowanie i finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w ramach posiadanych środków tj.: staże, prace interwencyjne, przygotowanie zawodowe, dotacje na rozpoczęcie działalności, refundacja kosztów związanych z utworzeniem stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, szkolenia,
- poradnictwo zawodowe oraz informacja zawodowa przy współpracy doradcy zawodowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przygotowanie i rozpowszechnianie informacyjnych ulotek skierowanych do pracodawców przy współudziale instytucji i organizacji działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- umieszczanie na stronie internetowej informacji o możliwościach wsparcia zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi,
- kompleksowa obsługa osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- organizacja szkoleń dla osób ze schorzeniami psychicznymi w ramach zajęć klubu pracy, które są bezpośrednio związane ze zdobywaniem określonych kwalifikacji i umiejętności.

Oczekiwane efekty:

- zwiększenie liczby zatrudnionych osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dopasowanie oferty szkoleń do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wypracowanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i pracodawcami działającymi w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Nadrzędnym celem, zawartym w programie, jest przestrzeganie praw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stworzenie optymalnych warunków do kompleksowej rehabilitacji. Ogólne przesłanie niniejszego programu stanowi dążenie do sytuacji, w której osoba z zaburzeniami psychicznymi powiatu myśliborskiego będzie się czuła pełnoprawnym członkiem społeczeństwa. W tym celu będą realizowane zadania zgodnie z harmonogramem.

Celem Programu jest również integrowanie działalności placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie **centrum zdrowia psychicznego**. Wymaga to jednak analizy rzeczywistych potrzeb lokalnych w tym zakresie. Dlatego też pierwszym etapem realizacji Programu w roku 2013 będzie opracowanie dokumentu ukazującego potrzeby zdrowotne mieszkańców powiatu myśliborskiego z określeniem powiatowego systemu ochrony zdrowia wraz z oceną i rekomendacjami. Materiał ten stanowić będzie bazę wyjściową, służącą określeniu rzeczywistego zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne, wspartego odpowiednim sposobem gromadzenia i weryfikacji danych, sprawozdawczością oraz wykorzystaniem generowanych informacji. Wówczas planowana realizacja celów Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego charakteryzować się będzie precyzyjnym wyborem obszaru działań, właściwym sposobem interwencji oraz efektywnym wykorzystaniem dostępnych środków.

Ponadto przedstawione w dokumencie informacje i wnioski wynikające z ich analizy powinny stać się podstawą do ustalenia priorytetów zdrowotnych mieszkańców powiatu oraz wdrożenia stosownych działań w powiatowym systemie ochrony zdrowia.

5.1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. Nr 24 poz. 128 z 3 lutego 2011 r.) zaleca określone nakłady finansowe potrzebne do realizacji zadań, jednak nie wskazuje źródła ich finansowania.

Jednostki samorządu terytorialnego, według zaleceń rozporządzenia, powinny przygotować środki na finansowanie zmian organizacyjnych zwiększających dostępność do świadczeń opieki psychiatrycznej, tworzenie Centrów Zdrowia Psychicznego oraz profilaktykę i promocje zdrowia psychicznego.

Kwota 52,9 mln zł na rok jest zalecana do zaangażowania przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego w kraju. Przeliczając tę kwotę na jednego mieszkańca Polski, w Województwie Zachodniopomorskim wysokość środków na realizację zadań NPOZP w latach 2011-2015 przez jednostki samorządu terytorialnego powinna wynosić ok. 2,4 mln zł rocznie (ok. 1,5 zł/1 mieszkańca).

Zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, realizacja zadań w ramach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego wskazanych samorządom terytorialnym należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin.

Program opracowany przez Powiat Myśliborski uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów. Biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne, fundusze przeznaczone na ten cel, a także

potencjał przewidywanych wykonawców programu, uzyskanie oczekiwanych korzyści i efektów może być rozłożone w czasie. Na aktualnym etapie planowania działań w rozwoju opieki psychiatrycznej określenie nakładów finansowych przez powiat myśliborski jest utrudnione. W 2013 roku środki finansowe na realizację zadań wydzielone zostały w budżecie Starostwa Powiatowego w Myśliborzu w ramach Funduszu Programy Polityki Zdrowotnej – Dział 851, rozdział 85149, § 4300 w wysokości 10.000zł. W latach kolejnych przewiduje się zwiększenie nakładów finansowych, co pozwoli w pełni realizować założenia Programu.

Finansowanie będzie przeznaczone, zgodnie z potrzebami lokalnymi na:

- profilaktykę i promocję zdrowia psychicznego,
- infrastrukturę opieki zdrowotnej i pomocy społecznej,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników opieki psychiatrycznej.

Inne źródła finansowania możliwe do wykorzystania:

- ✓ środki finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia – środki przeznaczone są na świadczenia zdrowotne,
- ✓ środków własnych świadczeniodawców (zakładów opieki zdrowotnej),
- ✓ środków własnych świadczeniobiorców,
- ✓ środki zagraniczne nie podlegające zwrotowi (środki z budżetu Unii Europejskiej)
- ✓ środki własne realizatorów programu.

5.2. WSKAŹNIKI MONITORINGU

Wdrażanie „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015” obejmuje szereg działań i decyzji związanych z realizacją planów i zamiarów przez podmioty, którym NPOZP powierzył określone zadania.

Aby realizacja Programu była skuteczna, koniecznym jest ciągłe i systematyczne śledzenie zjawisk, działań i problemów, które są przedmiotem Programu.

Monitorowanie realizacji „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015” będzie oparte o analizę wskaźników monitorujących określonych dla poszczególnych zadań w harmonogramie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, tj. liczbę przygotowanych i zrealizowanych programów i przedsięwzięć profilaktycznych, liczbę osób, którym udzielono świadczeń zdrowotnych, liczbę wykrytych zaburzeń, liczbę osób korzystających z poszczególnych form pomocy.

W trakcie realizacji programu będą zbierane dane dotyczące udziału w nim członków grup docelowych i osiągniętych efektów zdrowotnych, na podstawie opracowanego sprawozdania.

Prowadzony corocznie monitoring i ewaluacja realizacji programu pozwoli na podejmowanie kolejnych niezbędnych działań, jakie należy podjąć, aby osiągnąć założone cele i zadania.

5.3. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI PROGRAMU

Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, jednostki organizacyjne z systemu oświaty i pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z chorobą psychiczną obejmujące teren Powiatu Myśliborskiego. Świadczeniodawcy usług medycznych prowadzący działalność na rzecz mieszkańców powiatu w dziedzinie zdrowia psychicznego w Powiecie Myśliborskim.

5.4. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Wszystkie podmioty realizujące zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia są zobligowane do składania w Ministerstwie Zdrowia **rocznych sprawozdań z wykonania zadań objętych harmonogramem realizacji NPOZP w terminie do 15 maja każdego roku**. Roczne sprawozdania z realizacji „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013-2015” będzie przedstawiane również Powiatowemu Zespołowi Koordynującemu ds. realizacji NPOZP.